

Prima instanță: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău (jud. O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător:

Galina Stratulat

Judecători:

Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Tifoi Evghenii,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tifoi Evghenii
împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisiei de licențiere a
profesiei de avocat cu privire la constatarea ilegalității răspunsului, anularea hotărârii,
obligarea admiterii în profesia de avocat și restituirea sumei,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de avocatul Tetelea Eugeniu în interesele Uniunii Avocaților
din Republica Moldova, Comisiei de Licențiere și casată parțial hotărârea
Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 09 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 04 august 2016, Tifoi Evghenii s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisiei de licențiere a profesiei
de avocat privind constatarea ilegalității răspunsului, anularea hotărârii, obligarea
admiterii în profesia de avocat și restituirea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, prin cererea din 13 aprilie
2016, adresată Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, a solicitat admiterea în
profesia de avocat în temeiul art.10 alin.2 din Legea cu privire la avocatură, iar prin
hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 aprilie 2016, nu s-a dat
curs cererii solicitantului, s-a acordat un termen de 15 zile calendaristice pentru
înlăturarea neajunsului privind achitarea taxei în mărime de 5 000 lei, concomitent, în
pct.3 din hotărâre s-a indicat că, în cazul neînlăturării neajunsului privind achitarea
taxei conform pct.2 din hotărâre, în termenul stabilit, cererile și înscrisurile anexate v-
or fi restituite fără examinare.

Indică că deși, s-a conformat hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 aprilie 2016, și a achitat taxa de 5 000 lei pe contul Uniunii Avocaților, la 03 iunie 2016, prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, pe motiv că nu întrunește condițiile art.10 alin. 2 din Legea cu privire la avocatură, cererea sa a fost respinsă.

Specifică că hotărârea menționată a fost publicată pe pagina oficială www.uam.md, fără a fi indicate motivele pe care se întemeiază soluția de respingere a cererii și fără a-i fi adusă la cunoștință.

Afirmă că, ilegalitatea hotărârilor Comisiei de licențiere din 29 aprilie 2016 și respectiv din 03 iunie 2016, a invocat-o prin înaintarea în adresa Uniunii Avocaților la 01 iulie 2016 a cererii prelabile, care nu a fost examinată de organul ierarhic superior Uniunea Avocaților, dar de către organul emitent, Comisia de Licențiere, fiind respinsă ca neîntemeiată prin hotărârea din 08 iulie 2016.

Explică că nici această hotărâre din 08 iulie 2016 a Comisiei de Licențiere nu i-a fost adusă la cunoștință în modul prevăzut de legislație, fiind publicată numai pe pagina oficială www.uam.md, fără a fi indicate motivele de drept și de fapt pe care se întemeiază soluția de respingere a cererii.

Relevă că, prin neexaminarea cererii prelabile de către Uniunea Avocaților, precum și prin refuzul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat pe care-l consideră ilegal, i-a fost lezat și discriminat dreptul său în alegerea liberă a profesiei, iar respectivele hotărâri sunt pasibile de a fi anulate din următoarele considerente: art. 10 alin.2 din Legea cu privire la avocatură, prevede că sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Comunică că de aceleași drepturi și în aceleași condiții beneficiază și persoanele care după demisia din funcția de judecător și procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului.

Indică că, legislatorul a instituit 2 etape pentru exercitarea profesiei de avocat: prima etapă fiind admiterea în profesia de avocat și a doua etapă fiind eliberarea propriu zisă a licenței de avocat, act în baza căruia și este exercitată profesia de avocat. Respectiv, eliberarea licenței de avocat, se efectuează obligatoriu și numai după admiterea solicitantului în profesia de avocat, solicitare expusă în cererea sa din 12 aprilie 2016.

Relatează reclamantul că la momentul solicitării de a fi admis în profesia de avocat, întrunea condiția prevăzută de lege pentru a fi scutit de la efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, deoarece are o vechime în muncă în funcție de procuror mai mult de 10 ani și nu sunt careva impedimente legale ce ar impune Comisia de licențiere de a respinge cererea sa în partea ce ține de admiterea în

profesie, deoarece libertatea în alegerea activității profesionale îi aparține, or în altă ordine de idei, eventuala motivare a Comisiei prin faptul incompatibilității este lipsită de careva suport legal și contravine atât legislației în vigoare, cât și drepturilor și libertăților garantate și protejate de inclusiv și de CEDO.

Declară că Comisia de licențiere, urma doar să constate corespunderea sa în raport cu celelalte condiții stabilite de lege, iar motivul de incompatibilitate nu a fost corect încadrat, deoarece nu a reușit să obțină dreptul de a desfășura activitatea de avocat.

Totodată mai explică că, Comisia numai după admiterea reclamantului în profesia avocat este în drept să decidă asupra acțiunilor sale de incompatibilitate, or respectiva stare nu survine în momentul depunerii cererii de admitere în profesie de avocat, ci în momentul în care candidatul/solicitantul deține dreptul de a desfășura activitatea de avocat în conformitate cu prevederile art. 12 din Legea cu privire la avocatură, iar Comisia de licențiere la etapa admiterii în profesia de avocat este în drept să admită în profesia de avocat pe solicitanții angajați în câmpul muncii în funcții retribuite, conform art. 10 alin.2 din Legea cu privire la avocatură, și nimic nu îngrădește retragerea licenței respective, în ipoteza în care solicitantul nu va respecta prevederile art. 11 din Lege, la etapa licențierii profesiei de avocat. Or cele două etape de accedere în profesia de avocat prevăzute de legiuitor la Capitolului III și IV din Legea cu privire la avocatură, asigură respectarea art.11 din Lege, pe de o parte și dreptul la viața privată, inclusiv dreptul la exercitarea oricărei funcții retribuite, pe de altă parte.

Opinează că Comisia de licențiere, prin respingerea cererii sale de admitere în profesia de avocat, a încălcat grav legislația, fiindu-i lezat dreptul în alegerea liberă a profesiei.

Specifică că, atât normele de drept reiterate, cât și art. 10 alin. 2, coroborat cu art.21 alin.4 din Legea cu privire la avocatură, urmează a fi aplicate într-o așa manieră, încât să nu fie încălcat dreptul la muncă și dreptul la viața privată garantate de legislația națională și protejate de CEDO.

Indică că, CtEDO a reafirmat în raport cu propria jurisprudență că viața privată are un câmp larg care include în sine pe lângă celelalte aspecte, dreptul la dezvoltarea personală, libertatea de a decide în privința propriului viitor, posibilitatea de a-și dezvolta identitatea personală și socială a fiecărui individ, iar restricțiile aduse vieții profesionale pot intra în câmpul de aplicare al art. 8 CEDO și atunci când au repercusiuni în modul în care individul își creează identitatea socială și profesională (Campagnano vs. Italia, 77955/01).

În continuare menționează că atitudinea părtinitoare a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat dovedește interpretarea și aplicarea neuniformă a legislației în vigoare, precum și aplicarea selectivă a prevederilor legale, deoarece în unele cazuri, în baza acelorași principii, solicitanții sunt admiși în profesia de avocat, în alte cazuri

identice, din motive necunoscute și contrare propriei poziții a Comisiei de licențiere, deja se tinde a respinge cererea de a fi admis în profesia de avocat. O asemenea atitudine părtinitoare și selectivă a Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat nu poate fi tolerată, or în caz contrar s-ar încălca art. 16 alin. 2 și art.43 alin. (1) din Constituție.

Afirmă că se constată de asemenea ilegalitatea și abuzul comis de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat în partea ce ține de impunerea achitării taxei de 5 000 lei, prin amenințarea de a fi restituită cererea fără examinare. Congresul stabilește cuantumul taxelor pentru examenele de admitere la stagiul și pentru examenele de calificare, cuantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional iar la moment nu există nici un temei legal de a percepe vreo taxă pentru admiterea în profesia de avocat a persoanelor care cad sub incidența prevederilor art. 10 alin.2 din Lege, deoarece, în temeiul acestui articol, persoanele menționate sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, or legiuitorul nu a investit nici chiar Congresul cu o asemenea atribuție, precum stabilirea cuantumului taxelor pentru această categorie de solicitanți, fapt ce denotă că la moment nu exista nici un temei legal de refuz, precum și a percepe vre-o taxă pentru admiterea în profesia de avocat a persoanelor care cad sub incidența prevederilor art. 10 alin.2 din Lege.

Cere reclamantul constatarea ca fiind ilegal răspunsul Comisei de Licențiere în profesia de avocat prin care a fost respinsă cererea de a accede în profesia de avocat, anularea Deciziei Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016, obligarea pârâtului privind emiterea unui act administrativ, prin care să fie admis în profesia de avocat cu restituirea taxei în mărime 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 09 decembrie 2016, chemare în judecată înaintată de Evghenii Tifoi a fost admisă parțial.

S-a recunoscut refuzul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova privind admiterea lui Evghenii Tifoi în profesia de avocat, ca fiind ilegal.

S-a anulat hotărârea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat din 03 iunie 2016 în partea respingerii cererii lui Evghenii Tifoi în admiterea în profesia de avocat și s-a obligat Comisia de Licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova să-l admită pe Evghenii Tifoi în profesia de avocat.

În rest pretențiile din cererea de chemare în judecată în partea ce ține de anularea hotărârii din 08 iulie 2016, prin care s-a respins cererea prealabilă depusă de Evghenii Tifoi și restituirea taxei de 5000 lei, au fost respinse ca nefondate

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017 a fost admis apelul declarat de avocatul Tetelea Eugeniu în interesele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisiei de Licențiere și casată hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 09 decembrie 2016 în partea admiterii cerințelor privind constatarea

ilegalității refuzului, anularea hotărârii, obligarea la adoptarea hotărârii privind admiterea în profesia de avocat și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care au fost respinse ca neîntemeiate cerințele date.

În rest hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 09 decembrie 2016 a fost menținută.

La data de 10 iulie 2017, Tifoi Evghenii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs a indicat că decizia instanței de apel este ilegală și pasibilă de a fi casată din următoarele considerente. Instanța de apel casând hotărârea primei instanțe a stabilit că ultima a interpretat eronat normele de drept material.

Afirmă recurentul că tocmai instanța de apel a interpretat eronat normele, temei de recurs prevăzut de art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de Procedură Civilă. Astfel, instanța de apel a interpretat eronat art. 10 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, statuând că persoana care nu a demisionat din funcția de procuror nu poate fi admisă în profesia de avocat.

Opinează că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată prin analogie și anume art. 3, art. 5 din Legea cu privire la statutul deputatului nr. 39 din 07 aprilie 1994 și prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 24 iunie 2015 pentru interpretarea art. 69 alin.(2), art. 70 alin.(1), art. 99 și art. 100 din Constituția Republicii Moldova, care stabilește că incompatibilitatea se instituie din momentul dobândirii funcției și în termen de 30 zile de la apariția incompatibilității, deputatul urmând să demisioneze din funcția incompatibilă cu mandatul și viceversa, dacă deputatul decide să rămână în funcția anterioară, el urmează să demisioneze din funcția de deputat și să depună cerere de demisie.

Consideră că solicitantul accederii în profesia de avocat urmează, după accederea în profesia de avocat și eliberarea ulterioară a licenței de avocat să decidă în conformitate cu normele legale suspendarea licenței sau demisia din funcția incompatibilă, într-un termen rezonabil, posibil de 30 zile prevăzut de Legea cu privire la statutul deputatului și hotărârea Curții Constituționale, ori la data apariției situației de incompatibilitate în termenul instituit de lege.

Menționează în acest sens situația în care avocații acced în profesia de judecător, suspendându-și activitatea de avocat însă nefiindu-le retrase licențele, ci doar suspendate pe durata existenței stării de incompatibilitate.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 15 iunie 2017 (f.d.112), cât și faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra momentul comunicării acesteia, recursul declarat la data de 10 iulie 2017, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Tifoi Evghenii nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Tifoi Evghenii ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Tifoi Evghenii, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Galina Stratulat

Judecători

Ion Druță

Nicolae Craiu